

რედაქცია

გელაგინის პრინციპული. ი. მურხანის ხელზე...
ხელის-მოწერა
მიიღება თულისში, დროებას, ივერიის რედაქციაში...

დროება

შპსი ბანკი...
დიდი ხარჯებით...
თუ ხელის-მოწერა მოითხოვს, რედაქცია გაასწავლებს...

„დროება“-ივერიის შპსი
წელიწადში 6 თვეს. პოვეს
დროებას და ივერიას ერთად 14 მან. . . 8 მ. . 5 მ.
საქმის და დროებას . . . 9 მან. . . 5 მ. . 3 მ.
ცალკე / „ივერიას“ . . . 7 მან. . . 4 მ. . 2 მ.

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ცალკე ნომერი „დროებას“ ღირს 5 კაპ.

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

პირველის ივლისიდან წლის დამლევამდე

დროება

ცალკე ღირს — ხუთი მანეთი

ივერია

ცალკე ღირს — სამი მანეთი

ერთად „დროება“ და „ივერია“ რვა მანეთი.

ხელის-მოწერა მიიღება, თულისში, რედაქციაში (გელაგინის პრინციპული, თ. ი. მურხანის ხელზე, გელაგინის ქუჩაში), მთიანში — აგენტთან ბ. ილია ჭყონასთან (სილახე, მირიან ჭყონას ხელზე). ქალაქს გარეშე მისწავრებათვის ადრესი: Тифлисъ. Редакция „Д р о б а“.

ვისაც 5 მანეთის მეტი არ შემოუტანია რედაქციაში გაზეთის ფული, 1 ივლისიდან მოესპობათ გაზეთის გაზაფხულის.

ადრესის გამოსაცვლელად ხელის-მომწერმა ათი შაურტი უნდა შემოიტანოს რედაქციაში. უმორჩილესად ვთხოვთ იმ ჩვენს ხელის-მომწერლებს, რომელნიც ადრესს იცვლიან, ახალ ადრესთან თავიანთი ძველი ადრესიც (ბანდეროლი) გამოგზავნონ.

ანწრუნის თეატრში
პარასკევი, 10 ივლისს
ქართული დრამატული ტრაპეზიის
არტისტკა

მ. ი. საფაროვისა
გამართავს წარმოდგენას
ბ. მესხის მონაწილეობით.

წარმოდგენილი იქნება პირველად:
I
ქარაფუჭა

სამ-მოქმედებიანი კომედია, ფრანკო-
სულიდამ გადმოკეთებ. ბ. მესხისაგან.
II
ღივირთისმედი

სხვათა შორის ბ. მესხი წაიკითხავს
სცენებს იმერეთის ცხოვრებიდან.
ბილეთები ისყიდება თეატრის კასსაში.
დასაწყისი 8 1/2 საათივად.

ტელეგრაფები
(„ხელთაშორის ტელეგრაფის სააგენტოები“)

კაპიტრბურლი, 4 ივლისს. ნოვა-ლან-
დოვის მანქანაში გაჩნდა ციმბირის ჭი-
რი, რომელიც ანა თუ მარტა სა-
ქიანელს, ხალხსაც ჭხრავს. ამ მანქანა-
ში და ცანკო-სელსკის მანქანაში
ეს ჭირი თან-და-თან ვრცელდება.
საქიანელი სისხლით გადის შარდზე.
უჩივანს ზირტყვის ექიმების ნაკლე-
ბობას.

სისტოვო (ბოლგარია), 2 ივლისს.
დენ. კონტრაქტი რუსეთში წავიდა. ქ.
სისტოვოში სადილი გაუმართა ბოლ-
გარიის მთავარს, უცხო ქვეყნის ელ-
ჩებსა და უმთავრეს აფიცრებს.

რაგუზა (ხერცეგინია), 3 ივლისს.

ხერცეგინიელები თხოულობენ, რომ
სინაში უნდა დაუთმოს იმთ ოსმა-
ლეთში. მთავარი ალბანელები ამის
წინააღმდეგები არიან.

სისტოვო, 4 ივლისს. დეპუტატებ-
მა მანათვეს მთავარს ორი ადრესი;
ერთში სთხოვენ, რომ ცანკოვის, კა-
ნაკელისა და სელსკოვის მოქმე-
დება განისაზღვროს, რადგან ესენი ქვეყ-
ნის მოღალატეები არიან, და მეორე
ადრესში რუსეთის იმპერატორის
წინაშე უკამდგომლობენ, რომ დენ.
კონტრ. ბოლგარიის სამსახურში დაწ-
ყენის ნება-რთვა მისცეს.

კაპიტრბურლი, 5 ივლისს. ხელმწი-
ფე იმპერატორმა გლადიმირის ზირ-
ველი ხანისის ორდენი უბოძა ატა-
მანს კრანსკოვსკის. სამხედრო სას-
წავლებელთა უფროსა დენ. ისაკოვი,
ავთ-მეფობის გამა, დათხოვეს
სამსახურში. ამის ადგილზე დაი-
ნიშნა დენ. მანკინი.

ახალი ამბები.

იმ უბედურობის თაობაზე, რომე-
ლიც გავლილ 25 ივნისს მოხდა როს-
ტოვ-მლადიკავის რკინის გზაზე,
გაზ. „პავკანში“ იწერებიან, რომ მი-
ზეზი ამ უბედურ შემთხვევისა ის იყო-
ვო, რომ რკინის გზის რელსების ქვეშ
ფიცრები დამალი ყოფილა ამ ალა-
გას, საცა ვაგონები დაიმტვრა; ამის
გამა ჯერ ორთქლით მატარებელი
(ლოკომოტივი) გადასცილებია რელ-
სებს, გაუთხრია ღრმით მიწა და გა-
ჩერებულა; მერე უკანდამ გამოქან-
ებული ვაგონები დასჯანებიან ამასა და
ხედ დამსხვრეულან. შველახე უფრო

დაზიანებულან მესამე კლასის ვაგო-
ნები და იმაში მსხდომი ხალხი, რად-
გან ესენი წინ ყოფილან. მესამე კლა-
სის ვაგონებში რომ ადგილი აღარ
იყო, პალატორმებზე დაუყენებიათ ხალ-
ხი და ყველა ეს ხალხი თითქმის და-
ხრცილა ან მძიმედ დაჭრილა. სულ
ათი კაცი მოკვდა იქვე და ოც-და-
ათი მძიმედ დაჭრა; მომეტე-
ბულ ნაწილს ფეხები აქვს მოწყვეტი-
ლი.

ბადარჩენილ მგზავრებს შეუდგენი-
ათ პრაქტიკული ამ შემთხვევის თა-
ობაზე მთავრობის წარსადგენლად; მაგ-
რამ რკინის გზის მთავრობას ეს პრა-
ქტიკული სადაც მიუმაღავეთ.

მართის სიტყვით, გარემოებიდან
სჩანს, რომ ამ უბედურების მიზეზი
რკინის გზის გამგეობა ყოფილა და
მაშა სადამე, პასუხიც იმას უნდა მოს-
თხოვოს მთავრობამ და დაღუპულ-
დაჩენილ ხალხის ჭირისუფლებმა.

კორესპონდენტი გვაცნობებს, რომ
ბაქოში მისულან ვიღაც ამერიკელები,
რომელთაც იქაური ნავთის წყა-
როების ყიდვა ჰსურთო. ინჟინერი
სტი-ი შეამადლობს ადგილობრივ ნავ-
თის მეპატრონეებს და ამ ამერიკე-
ლებს შუა და, ამბობენ, დესიტინას
სამიათას თუმნად ჰყიდოსო. ამნაირად,
ეს სიმდიდრე ქვეყანის ამერიკელებს
უფარდებათ ხელშიო.

შემდეგ კორესპონდენტი ამბობს:
„აუცილებლად საჭიროა, რომ
ფულთან რუსებმა გაიციონ ქვეყანა.
ბე იმდენი ბუნებითი სიმდიდრეა, რომ
თუ კაცი ხელს გაანძრევს, უიქველია,
ფულს ბლომად მოიგებს.“

მიზიცილამ გვეწერენ, რომ თიბათ-
ვის მიწურულეებში ორჯერ იყოვეო
კარგი წვიმა და წამალივით მოესწრო
გაზაფხულის მოსავალს და ვენახებ-
სო.

მთიანში ამ დღეებში კიდე იმარ-
თება ერთი ტიპოგრაფია პავლე ფე-
რიძისა და მასილ ზედგინიძისა. ამ-
ბობენ, ამ ტიპოგრაფიას კარგი ქარ-
თული ასოები შეუძენიაო.

ჩვენ გვატყობენ, რომ ამ
დღეებში ატკალის მახლობლივ ერთს
სახლში ავახაკები შეცვიფრულან და
დედა და ქალი გაუბატოურებიათ ძა-
ლით. ამ საქმეზე გამოძიება დანიშ-
ნულია.

ამ დღეებში გამოვიდა სამი ახალი

ქართული წიგნი: „ქალების მუხამბაზი“,
„ამ დროს ვითარება“ და „ლამაზებში
პირველი ვარ ბალა-ბალა-ჯან“. ეს სა-
მივე წიგნები ავლაბრის ლიტერატურ-
რას შეადგენენ.

„შორის“ რედაქცია აცხადებს, რომ
14,000 მანეთი ვიზარალეთ ამ ქურ-
ნალის გამოცემაზე 1876 წლიდან ესე
იგი ქურნალის დაარსებიდან აქამდე-
სო.

რაჭილამ გვეწერენ, რომ ჩვენს მხა-
რესა და მთიანის შორის ერთად-ერთი
გზა არის მოხერხებული და მარჯვეო
— ნაქერალის გზა. ადრე, თ. ნ. ჩი-
ჯავაძის მაზრის უფროსობის დროს,
ეს ნაქერალის გზა ისე გაკეთებული
იყოვეო, რომ ზაფხულში მინც ეკი-
პაჟით შეეძლო კაცს ევლოო. მაგრამ
ესეღა ისე მიატრევს, რომ არა თუ
ზამთარში, ზაფხულშიაც კი ცხენო-
სანსა და ქვეითსაც უჭირს ამ გზით
სიარულიო.

„დროების“ კორესპონდენცია

ზორი, 3 ივლისს. წარსულ კვირა-
ში, თიბათეში, სწორედ კვირა დღეს,
დიდი წვიმა იყო აქ, ზორში; წვიმას
მოჰყვა მსხვილი სეტყვა, რომელიც
გავრძელდა სულ ორი წამი; მაგრამ
ზორის ბალებს საგრძნობი ვნება მის-
ცა.

ზორის მაზრის რამდენიმე სოფელი
ამავე დროს ძალიან დაზარალა; წა-
ახდინა ხვედურეთი, ბერბუკი, სვენე-
თი, მინისი, ზვეთუბის ბოლო და
სხვ. სიმინდებმა კი ზოგან ისეე აი-
ხეთქა, მაგრამ პურია, რომელიც შე-
მოსულიყო, სულ ჩაღწა და ჩაბეგვა
და რომელიც შემოსული არ იყო,
ის კი გაღურა. თუმც ძალიან ჰყვი-
რიან აქ ამ სეტყვაზე, მაგრამ რიც-
ხვით ცოტა სოფლები წახდა.

საზოგადოდ წელს მართლში დიდი
ჭირნახულის მოსავალია; ღვინო ბევ-
რი მოვა; ამ ოც წელიწადში არ
მოუსხამს ისე, როგორც წელს ასხია
ვენახებს. ამ მოსავლის დანახვამ სა-
გრძნობელად დააიფუა ხორაგეულო-
ბა.

ზორში სცხოვრებენ ჩაფრები თა-
ვისის უფროსით, რომლებსაც მაზრა-
ში აქეთ-იქით გზავნიან. შემთხვევით
ენახე ამათი სადგომი, რომელიც სა-
ლორზე ბევრით უმზავსია; მაგრამ
ვერ დაუტლიათ, რადგან იმისთანა
პირს ეკუთვნის ეს სალორეო, რომ
დაცლა მისი ძალიან ეწყინებო, და
ამისა გამო ეს საცოდავები არიან

ერთ შევიწროებაში. რასაკვირველია, ღმერთმანი, რაზედ ახრჩობენ ამ მახრის ანგელოსებს უბრალო საღორეში, როდესაც რომ აქვე ას ნაბიჯზეა მ. ბაბუნას ახალი სახლები, რომლებს ბის ქვემო სართული მშენებელია ამით სადგომათ. მაგრამ ხაზინის ფულებითაა ის საღორე დაქირავებული და რომელი ოხერი დასკლის და მუქთა ფულს მოაკლდება...

წერილი რედაქტორთან.

ბატონო რედაქტორო!

სითქმის ათი წელიწადი გავიდა, რაც შოთი-თბილისის რკინის გზა გააკეთეს და ჩვენ სოფელ შონშიაც სტანცია ააშენეს. აქ მცხოვრებლები ყველანი დიდს სიხარულით ვეგებებოდით ამ გზის და ჩვენ სოფელში სტანციის გაკეთებას, რადგანაც რკინის გზით ადვილათ და უფრო იაფად შეგვეძლო წაღება-წამოღება, თუ რაიმე ჩვენ ნაოფლარ-ნამუშავეებს შეველედით გასასყიდველათ თბილისში, მუთაისში და სხვაგან; უმეტესად გვიხაროდა კიდევ მით, რომ ჩვენ ვცხოვრებთ მთაში, სადაც ხე-ტყე მრავალი გვეშოვება და შეგვეძლო გადაგვეტანა ხოლმე იმ ქალაქებში, სადაც კარგი შეშის გასყიდვა ჩვენს სარგებლობას მოგვიტანდა და ქვეყანასაც.

მაგრამ ყოველივე ჩვენმა იმედმა და სიხარულმა ამაოდ ჩაგვიარა.

აშშ-ის ხელისუფლების სოფლის სახელი — მაგრამ აქედან რა შეგვეშოვება! ჩვენ არ შეგვიძლია გავგზავნოთ რამე, ან მოვიტანოთ რამე აქა. . . როდესაც ამ განკარგულების შესახებ მივიქვეყნეთ სტანციის უფროსთან, მან ეს გარემოება ესრე განვიმარტა: „აქ (შონის სტანციაში) არ გასყიდება ბილეთები წასვლა-წამოსასვლელად,

არ მიიღება არაფერი საქონელი გასაგზავნად და ევროპაშიც მოიტანს რამეს, აქ, წასვლა-წამოსვლა რკინის გზით თქვენ შეგიძლიანთ აქედან მხოლოდ მაშინ, თუ თბილისისკენ წასასვლელად ბილეთის ფასს გადაიხდით ბეჭათუბნიდგან და შოთისკენ წასასვლელად — სურამიდან; აქედან მხოლოდ რკინის გზისთვის შეიძლება გავგზავნოთ ხე-ტყე, შეშა და სხ“....

რა დავაშავეთ ვერეთი, რომ ჩვენ აქ ყველაფერი მოსაზობილი გვაქვს და სხვა სტანციებში კი ყველანი განურჩევლად სარგებლობენ?

თუ რკინის გზის მმართველობა იმას ფიქრობს, რომ შემოსავალი არა ფერი იქნება და ხარჯი მეტი დაგვიკიდებაო, ამაში ძალიან შესცდებიან, ხარჯი მსახურებისთვის მაინც ხომ სრული ეხარჯებათ; აქ არის: სტანციის უმფროსი, ჰყავს თანამშრომელი, როგორც ბეჭათუბნის ან სურამის სტანციებშია. რაც შეეხება ფულის შემოსავალს, ჩვენ დარწმუნებით შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ თუ ნებას მოგვცემენ ამ სტანციიდან საქონლის გაგზავნისას და ბილეთები კანონიერად მოვა გასასყიდვლად, რკინის გზას მრავალი თუ შეემატება, თორემ არაფერი დააკლდება. სულ რომ ცოტა ვთქვათ, წელიწადში მარტო ხე-ტყე და შეშა გაიგზავნება ათას გონამდის თბილისში და სხვა ხომ სხვაა...

იქნება იმისთვის ადგიკრძალა ჩვენ ამ სტანციიდან ყოველიფერი, რომ მათ ხე-ტყე ისე მუქთ ფასად ეძლიათ, როგორც აქამდის მიჰქონდათ? დარწმუნებული იყოს, რომ ჩვენი ხალხი ისე გამოყრუებულიც არ ვახლავთ, როგორც ისინი ფიქრობენ.... სარგებელს და ზარალს ყველა მიხედება. ამასთანავე, ჩვენი ჰაზრით,

„დროების“ ფელტონი, 7 ივლისს.

ვის-რამიანი.

ძართული კლასიური ლიტერატურა ჯერ უცნობი ქვეყანაა, რომლის ნიადგს ჩვენი ფეხი არც კი მიკარება. ქველა ჩვენი მწერალი უნდა მიივლტოდეს ამ ქვეყნისკენ და იმის მდიდარ ნიადგზე ეძიებდეს სულიერ საზრდოს, რომ დაუმსახურებლად არ ატარებდეს ქართული მწერლის სახელს. როგორც ატლასი, რომელსაც ქვეყნის ნიადგი ამხნევებდა და აძლიერებდა, ისე ჩვენი მწერალი გამხნევებდა და გაძლიერდება ამ ლიტერატურის გაცნობით და შესწავლით.

ჩვენ გვინდა, ხანდი-ხან, ამ ლიტერატურის ნაწარმოებებში თითო-ბაროლა ადგილი ამოწეროთ და მივაწვდინოთ იმ მკითხველს, რომელსაც არ შეუძლია ხელ-ნაწერი წიგნების შოვნა და წაკითხვა. ჯერ-ჯერობით სარგის თხოველის რომანს მის-რამიანს მოვიკიდეთ ხელი და სანამ იმაზე დაწერილებით ვილაპარაკებდეთ,

გვინდა, რჩეული ადგილები წარუდგინოთ მკითხველს, ნაწყვეტი და მოკლე აზრები გავაცნოთ იმას. შემდეგში.... მაგრამ ჯერ ეს ნალები მიიროთ, ჯერ ეს ნაწყვეტი აზრები მოისმინეთ; ნახეთ რა შედარებაა, რა ფრანგების სიმდიდრეა ამ რომანში და, ეგებ, თქვენ თითონ მოისურვოთ იმისი გაცნობა:

ლეთისა განგებასა ნუ ვინ ემკლავების, ამაღ რომელ მოწვენილსა ვერ ვინ შეაქვევს და არცა მოწვენილი აცცდების.

წარსული მოყვარე გარდასულსა დღესა ჰგავს.

... მარეთი ჯარი მოდიოდა ხეარას-ნით, რომ მზე და მთოვარე მისითა შიშითა ცასა ზედა დამალულ იყვნეს.

... მისა შიგან ისარი მკერაღსა გვანდა, ამაღ რომელ მისებრ შეჰქვრის ხორცი უნაგრსა ზედა

რკინის გზა ხალხისათვის არის მოგონილი და ვაკეთებული და არა ხალხი-გზისთვის.

ხელს ვაწერთ სოფ. წიფის და ფონის მცხოვრებნი: თაგად-აზნაურნი და გლეხნი.

სოფ. ფონი 3 ივლისს.

ბ. რედაქტორო! ბაგეგია, რომ თქვენი საპატიო განთი მფარველობს ყველა ლარისს, საწყალს, ერთი სიტყვით იმისთანა ხალხს, რომელნიც, ან ბედით და ან კაცთ უსამართლო მოქმედებით, დაზარალები არიან. ეს გარემოება გვაბედნიებს ჩვენც მოვმართოთ თქვენს საფარს და იმედი გვაქვს ჩვენ შეწუხებას მოისმინთ:

ისეთი უსამართლობა გვადგია ჩვენის პოლიციისაგან, რომ სწორეთ მგზავსი ამისა ბატონ-ყმობის დროს ყოფილიყო ჩვენში, შენი მტერია, ბატონო, ეხლა არცერთი ცოცხალი არ ვიქნებოდით. ძურთხეულ ხელმწიფემ ბატონები მოგვაშორა და ახლა ამათ უნდათ, რომ გვიყმონ; რაც უნდათ იმას, გვიშვრებიან. ტაქცია გვაქვს, ბატონო, პოლიციიდან, ყველა კერძო პირები ამ ტაქციას ემორჩილებიან და ისინი კი, ვინაც ეს ტაქცია დაგვიდგინა, ვინც უნდა იძლეოდეს ამაში მაგალითს, ისინი მას ყოველ წუთში არღვევენ. საცა სამი ოთხი მანეთი, გვერგება, ტაქციის ძალით, მანეთს იძლევიან და ხშირად სულ არაფერსაც. მთ რამე უყუარით, არ იცი ჩვენ ვინა ვართო! ჩვენთვის კი არ არის ტაქცია დადგენილიო!... ამის მაგალითი დაგვემართა ოთხს ჩვენთაგანს გასრულს კვირას. პარკში ხალხის სავიროთ შემოთარგლულ ადგილში ძალიად შეგვაგდეს და ორ საათ ნახევრის ტარებაში თითო მანეთი წამოგვივდეს.

ახლა, ბატონო, ჩქარა ფაქტონის ტარება ქუჩებში დაშლილია; თუ შე-

... მზომითა სისხლისა ცრემლითა სტიროდის, რომე მუნხლთამდე ტალახსა შიგან ჩაეფლის.

... შუბი შამფურს ჰგვანდა, მწვადისა მსგავსად კაცი აეგის.

ცნობა და სიყვარული ერთმანეთსა ვერა მორჩილებენ, ამაღ რომელ რა ცნობასა სიყვარული მოეყრვის არღარა მიუშვებს გამორჩევედ საქმისა.

... ლომისა მსგავსი ძალი ჩემი გამელებულა და შეჭირვებისაგან მთა ჩემი მოვაკებულა და ტანი ჩემი თმისა-ებრ დაწლომილა და პირი ოქროსა-ებრ გაცივითლებულა, წამწამნი თვალთა ზედან ლუსმრათ შექმნილან და თმანი ტანსა ზედა გველაღ.

... მზე, რომლისა ვეზირი მთოვარე არს...

... მისი გული მაშინღა ჰპოეო,

გვამჩნიეს, თუმანი და ან მეტი ჯარითა მზათ არის და დაეყუარებოდნონ ისინი გადაკრულენი გვესმენდნენ ხალხს მოგვაქვრენ ზურგში, გააქვენე ცხენებო. მცირე რამ შეცოდებისათვის, გაურჩეველად მართალი ვართ თუ მტყუანი, უწყალოთ ჯარიმას გვახდენინებენ, და ამასაც არ გვაჯერებენ, თუ არა კი დაგემართოს: ტუსადანა-შიაც გვატუსცივებენ თავს. რატომ? რისთვის? ეს რომ ვიკითხოთ სასჯელსაც მოგვიმატებენ.

ფოთის მუჟაიტონები. ფოთი 3 ივლისს

უცხოეთი

ამერიკა. ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებულ შტატების პრეზიდენტის ბარჭილდის ჭრილობის თაობაზედ იწერებიან, რომ დაჭრილი შეიძლება მორჩესო. მაშინგტონიდან მოვიდა ამბავი, რომ ექიმებს იმედი აქვთ ბარჭილდის მორჩენისაო.

„ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტო“ იქიდავე იწერება 28 ივნისიდან რუსის განთებში, რომ 27 ამ თვეს ბარჭილდამ ღამე მშვიდობიანად გაატარა და ჯანიც ემატებაო.

საზრანგეთი. თუნისში ბრძოლა გათავდა, ჯარები გამოიხმეს იქიდან და ბრუნდებიან საფრანგეთში; მაგრამ ახლა მთავრობა ხელ-ახლად ჰგზავნის ხომალდებს ჯარებით ახლად აჯანყებულების დასამშვიდებლათ. ამასთანავე სხვა სახელ მწიფოებიც, მსმალეთი და იტალია, თავის მხრითაც ჰგზავნიან ხომალდებს, ასე რომ რითი გათავდება ეს მზადება — ღმერთმა უწყის. ინგლისმაც გაგზავნა თავის მხრით ხუთი სამხედრო ხომალდი, რომელნიც ამ ქამად დგას ტრისტში; ამბობენ, ინგლისის მთავრობას განზრახვა აქვსო

ოდესცა ფიჭვისა ხისა რტოსა ხურმა გამოესხას...

საწუთრო ვითა მგზავრთა სადგომი ფუნდუკია და ჩვენ მოქარაენენი ვართ.

მოყვრისა გული ტანისაგან გულსა ესრედ გამოსტაცებს, ვითა მალნინტი ქვა რკინასა, ცალკერძი სიყვარული ასრე არ გაიზრდების, ვითა ცალსა ტვირთსა ვირი არ აიკიდებს.

... მირე სულნი ედგენენ, ვირე მთა-თაზედა ქარი ჰქროდეს და ზღვათა შიგან წყალი და თევზნი იპოებოდეს, ბნელსა ღამესა სიშავე ჰქონდეს, ცათა შიგან ვარსკვლავი იპოებოდეს... ვისისა სიყვარულსა არა ინანდეს რამინ.

... რა ეშმა ავისა ქნასა ელიოს, ოდესცა კურდღელი ჰგალობდეს... ოდესცა ჩიტი ქორად შეიქნების, მაშინ რამინ ავსა ზნესა დაავდებს.

მიუმატოს კიდევ ამ ხომალდებს ორი ხომალდი.

მსმალეთის მთავრობამ გაგზავნა ტრიპოლიში შეიპი ჰამზა-ზაფფერი, რომელსაც აქვს თან ზარბაზნები და დიდ-ძალი საომარი მასალები.

მსმალეთი სტამბოლიდამ იწერებინან, რომ სულთანის დებს, მაჰმუდ-ღამატის და ნური-ღამატის ცოლებს, მიუწერიათ ხონტქრისათვის წერილები, რომლითაც აცნობებენ, რომ, თუ მათი ქმრები დაისაჯებიან სიკვდილით, ჰფიცებენ, იმავ დღეს ისინი და მათი შვილები თავს მოიკვლევენ.

მიღნად-ფაშა უარს ამბობს თურმე არაბეთში გადასახლებაზე; ის ამჯობინებს სიკვდილს, რომ მთელმა ქვეყანამ იცოდეს უსამართლოება, ვინც გამოარბულ და მიყრუებულ ქვეყანაში სიკვდილი. შმალღეს სასამართლოს დაუმტკიცებია გარდაწყვეტილება. სულთანს მიუღია კიდევაც შენა-შლ-ისლამის ჰაზრი ამ საქმის შესახებ, რომელიც თხოულობს გარდაწყვეტილების სისრულეში მოყვანას.

სამართლო საგვდლოება *)

ცოდნის-მოყვარე მკითხველი მონლომებს შეიტყოს ნეტარ-ხსენებულ მესვესაგან თელავის სას. სასწავლებლის დენის მიზეზი. თუმცა მკითხველს შეზნდება ჩემს სიტყვებს, მაგრამ მე მაინც მოკლედ მოგახსენებთ ნამდვილ მიზეზს: მესვეს არ უნდოდა, რომ მომავალი მღვდლები ჭკუით ძალიან განვითარებულნი ყოფილიყვნენ, რადგანაც ისეთი, როგორც თითონვე ჩქარ-ჩქარა იმეორებდა, იმას მოსვენებას არ აძლევდნენ!..

*) „დროება“, № 139.

... რამინ ჩანგი აიღის და ცემა დაუწყის; სიამოვნითა მფრინველთაცა სული დაიღიან.

*

... აწ ქარო მიართვი ამბავი ჩემი...

*

... რა მიჯნურობა მოერიოს კაცსა, თუ სხვა ღონე არ იყოს, მოშორებისაებრი არა რაა...

*

... ღამე მაკია და არაინ იცის დილა რასა შობს.

*

... მამამთა მისთა მშვილდოსნობა აფხაზთაგან ესწავლა.

*

... თუ შეიღნივე ცანი ქალღდათ მქონდეს, სრულად ვარსკვლავნი მწიგნობრად მყვეს, ღამისა ჰაერი მელანი იყოს, ასონი ფურცელთა ქვიშათა და თევზთაებრ ხშირად ჰსდეს აღსასრულამდის იმედი და ნატრეა ჩემისა მოყვრისა ნახვისათვის მქონდეს, შენმან მზემან, ნახევარსა ვერცა მაშინ დავსწერ სურვილსა...

*

ჩვენ გვეგონა, რომ მესვეს შემდეგ არა—მარტო თელავის, არამედ ყველა ჩვენი სასულიერო სასწავლებლების ბედის ჩარხი კარგად დაიწყება და ტრიპოლი, ნამეტნავად როდესაც ახალმა ექსარხოზმა, ყოველად-უსამღვდელო იოანნიკემ, მობძანების შემდეგ თვალ-საჩინო ყურადღება მიაკცია სასულიერო სასწავლებლებს. მაგრამ „მეერიისა“ არ იყოს „ახალი ცოცხი კარგა ჰგვის, ძველი დაიწყებს ფხაჭენასა“... ამის დასამტკიცებლად მიემართათ 111 „დროების“ №-სადმი. ამ ნომერში არის დაბეჭდილი, რომ ექსარხოზმა სხვათა შორის წინადადება მისცა სამღვდელოთა უკანასკნელს კრებასა, რომ „თელავის სასულიერო სასწავლებელში შესამე და მეოთხე კლასები დაკეტონ და თბილისის სასწავლებელს შეუერთონ“. ან ამ აზრს უნდა ჰქონდეს თავის საფუძვლიანი მიზეზი, ან ჩვენი აზრი მალა-ყოველად-უსამღვდელო ექსარხოზზედ მართალი უნდა იყოს.

აი მიზეზიც: „თელავში მუდამ ერთი ორი შაგირდის მეტი ვერ ასრულებს სწავლასა“. ჰკვიანური მიზეზია, თქვენმა მზემ! ბანა იმასა ჰკითხულობენ, საჭირო არის თელავში სასულიერო სასწავლებელი, თუ არა; განა ამას ჰკითხულობენ: საკმაო შეგირდები შედიან თელავის მოსამზადებელ კლასებში და ეს შაგირდთა რიცხვი ამტკიცებს სასწავლებლის საჭიროებას, თუ არა?—ამას არა კითხულობენ, არა. „მუდამ ერთი-ორი შაგირდის მეტი ვერ ასრულებს“, იმეორებენ ესენი, „ამიტომ იმ ორი კლასის დაკეტა უმჯობესი იქნება“.

თელავის სასულიერო სასწავლებლის მოსამზადებელ კლასში იმყოფება ყოველთვის 60 შაგირდი საშუალო რიცხვით და კურსს ასრულებს მარტო „ერთი-ორი“ შაგირდი! მიაკციეთ დიდი ყურადღება როგორც

... შენისა ნახვისა ნატრვასა ესრეთ გაუხდია ტანი ჩემი, რომელ თვალხილულნი კაცნი ვეღარ ჰნახვენ, კენესითა ოდენ შეიგებენ ჩემსა სიცოცხლესა. და აწ უსუსურობითა არცაღა კენესა შემიძლიან, შენითა კიდევანობითა. ამისგან კიდე სარგებელი არა დამჩიომა, რომელ თუ სიკვდილი მოვიდეს და წელიწადსა ერთსა მეძებდეს, ესრეთ დაღეულ ვარ, შენისა სურვილითა, სარგებელთა შიგან ვერცა იგი მპოვებს.

*

... შენი მიჯნურობა რა დაეჭსთესე უძილოთა თვალთაგან ეზომ ვჭრწყავ, რომელ გულისაგან თავამდის აღმომსვლია.

*

... ჩემი გლახ საწყალი გული საქარავნოს ფუნდუქსა ჰგავს, შენისა სიყვარულისა ქარავანი მიწყევ შიგან ჰსდგას და თუ მან ადგილი არ დასცალავს, სხვა მოქარავნე ვინ დაეტევის.

*

... მიწყევ ერთგან ყოფა მოყვარეთა აუგვიან ჰყოფს.

*

თელავის, ვგრეთვე ყველა სასულიერო სასწავლებლებს, მიიზიდეთ ნასწავლი, კეთილ სინიდიანი, მშრომელი მასწავლებელი, ნუ დააფთხობთ იმათ, დააკმაყოფილეთ, რამოდენათაც შეგეძლოთ მატერიალურის მხრით იმათი შრომა, მოსთხოვეთ იმათ, რაც შეიძლება მკაცრად, ან გარიში თავიანთ შრომისა და მაშინ დაინახეთ, რომ ერთი-ორი“ აღარ დაასრულებს კურსს იმ სასწავლებელში, რომლის მოსამზადებელ კლასებშიაც თქვეთ იპოვნით 120 და მეტ შაგირდსაც. მეტი სახსარი არც არის და ნურც თქვენ მოგვთხოვთ.

ექსარხოზის განძრავა შესახებ თელავის სასულიერო სასწავლებლის მესამე და მეოთხე კლასების დაკეტისა სხვა ნაირადაც უსაფუძლო და შეუსრულებელია. ამ განზრახვის ასრულებამ უნდა შეცვალოს მთელი რუსეთის სასულიერო სასწავლებლების უსტავი და ეს არ არის ერთ პირზედ დამოკიდებული. ზერ არ ვიცი, სად არის მთელ რუსეთში ორ კლასიანი სასულიერო სასწავლებელი, ისიც უსმოტრიტლოთ და უინსაეტოროთ!...

მაგრამ „მურდმა ერთი ცოდვა ქმნა, მძებნელმა—ათასია“, ამბობს ქართული ანდაზა. სწორეთ მძებნელის მდგომარეობაში ვგრძობ ჩემ თავს ამ შემთხვევაში. მალა-ყოველად-უსამღვდელო გვართმევს თელავის სასულიერო სასწავლებლის კლასებს—ეს ცოდვა; მე ვეძებ ნამდვილ მიზეზს ამ წართმევისას, შეიძლება მე უფრო ბევრი ცოდვა ვქმნა. მაგრამ დასწყევლოს ღმერთმა ეჭვი.

რით ავხსნათ ის გარემოება, რომ ობერ-პროკურორის კანცელარია თხოულობს ჩვენ ადგილობრივ სასულიერო მთავრობისაგან, რომ მან ხელი მოუმართოს და ყოველი ღონის-ძიება იხმაროს, თელავის სასულიერო

შველასგან უარესი ზნე მიჯნურობისა თმენაა.

*

ბაზაფხულისა მტირალნო ღრუბელნო, მოდით და ტირილი ჩემგან ისწავლეთ...

*

... ზახილი ჩემი ცამდის აღვალს, კენესა ჩემი ვარსკვლავთა მიესმის, ესტირი, ვითა გასაფხულისა ღრუბელი, ვჰყვი, ვითა კლდისა. კაკაბი, ცრემლითა ჩამოვრცხი ღამისა სიბნელესა, მიწასა დავსთხრი თევზისა ზურგამდის, რომელსა ზედან ქვეყანა ჰსდგას და ვშფოთებ, ვითა ქარისაგან ზღვა, ვთრთი, ვითა ნიავისაგან ტირიფი; ეზომსა სულ სთქვამ ტკივნულითა გულითა, რომელ გზასა დაჰკარგავს მთვარე ცასა ზედა ჩემისა სიბრალულითა, ეზოში კვამლი ამოვა დაღრეჯილისა გულისა ჩემისაგან, რომელ მთით მთამდის ბნელი კვამლი დაჰსდგების.

*

სასწავლებლისთვის ჩაწერილ სახლები გააშენონო (ეს უსაქმლოდ ექსარხოზს კი ბძანებს, რომ ისიც მოისპოს, რაც ეხლათ თელავში).

ეს რაღა არის, რომ ჩვენი ბ-ნი ბრიგორესკი პირში ეუბნებოდა, როგორც ვავიგეთ, ბორის სასულიერო სასწავლებლის უფროსს: „რათ გინდათ, რომ ბორში ცალკე სასწავლებელი არა გქონდეთ, ნუ თუ სამღვდელოებას არ შეუძლიან თავის შვილები თბილისში გამოზარდონ.“

ბარგია! მაშ თელავის სასულიერო სასწავლებელიც დაკეტოთ და ბორისაც! აქ მეტყვის ვინმე: მისს მალა-ყოველად უსამღვდელოებას არა ჰსურს თელავის სასწავლებლის მთლად გაუქმება, მას ჰსურს მარტო ორი უფროსი კლასის დაკეტა“. ბარგია! მაგრამ შეიძლება ერთ მშვენიერ დილას გაქანდეს სინოდისაკენ შემდეგი ქალღი: „გონიერული საფუძველი არა არის—რა, რომ თელავის სასულიერო სასწავლებელი იყოს შუაზედ გაგლეჯილი; კარგი იქნება, რომ დანარჩენი კლასებიც თბილისში გადავიტანოთ“.

შნლა შეგვიძლიან ადგილობრივ მთავრობას ვკითხოთ: გაქვთ გონიერული საბუთი, რომ თელავის სასწავლებელი შუაზედ გაგლეჯოთ? მერე კი, როდესაც ეს შუაზედ გაგლეჯა ფაქტად შეიქნება, პირი შეგვეკვრება და ამ კითხვებზე: „არა სჯობია ეს გაგლეჯილი თელავის სასულიერო სასწავლებელი ისევ შევართოთ, ესე იგი დანარჩენი კლასებიც თბილისში გადავიტანოთ?“—ჩვენც კვერი უნდა დაუკრათ და მაშინ მშვიდობით, თელავის სასულიერო სასწავლებელი! რა გამოვა აქედან? გამოვა ისა, რომ ძუვშინსკები და იმის ყალიბის სემინარიის მთავრობის გულ-შემატკივრობა ძალიან შორს წავიდა!

მარტო თელავის სასწავლებელი კი

... ვაი იგი ჟამი, ოდესცა მოყვრისა საუბარი წიგნსა ზედა მოიყაროს.

*

... ნაღველსა შაქრის გემო არაოდეს მიეცემის, ქალღდათი ქვისაგან არაოდეს შეიქმნების და არცა ღვინო ღვინისაგან, ცვილი რკინად არა გამოიღნობის, ძველი მტერი კაცსა გულ ვაწმედით არაოდეს დამოყვრების.

*

... შეგაროსა შეილი და მგლისა ლეკვი წვრთითა არა გაკეთდების.

*

შმეცარი მოყვარე მესისხლესა უარეოა.

*

... თუ გაზაფხული პირსა ჩემსა ჰნახავს, ხისა მწვერვალთა ფურცელსა ჩამოჰყრის სირცხვილითა.

ნამდვილთან სწორეა

ლელო.

არა ზორისაც, მსურვეთისაც და მარტვილისაც რომ თბილისის სასულიერო სასწავლებლებს შეუერთოთ, ჩვენ ვერ შევესწრობით თბილისის სემინარიის კურს შესრულებულთა რიცხვის გადიდებას, თუ არ მოვსპეტ ის მიზეზი, რომლებიც თან და თან ჩვენ სასულიერო სასწავლებლების ბედს უკუღმა ატრიალებენ... რა საშუალებით უნდა მოვანდინოთ ეს—ამაზედ ზევით მოვიხსენიე, ამას უნდა ევედრობოდეს, ამას უნდა, ვიტყვი უფრო მომეტებულს, მოსთხოვდეს ჩვენი საქართველოს სამღვდლოება ადგილობრივ სასულიერო მთავრობაც ამაზედ უნდა ფიქრობდეს, თუ იგი არა სთვლის თავის თავს დედის-ნაცვლად და უნდა თავის ქვეშევრდომი სასულიერო წოდების ყოველის მხრით ბედნიერება.

მორიელი.

1881 წ. 26 ივნისს.

ტაქსი

საკვებავ ხორაგულებათა, რომელნიც იყადებან თფილისის ბაზრებში, დუქნებში და დატარებით 15 დღის განმავლობაში, 1 ივლისიდან 15 ივლისამდე.

ზამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის:

პირველის ხარისხის — 1 გირ. 5 კ. მეორის „ — 1 გირ. 3 1/2

მესამის „ — 1 გირ. 3

მეოთხის „ — 1 გირ. 2 1/2

მეხუთხის „ — 1 გირ. 2

მეექვსის „ — 1 გირ. 1 1/2

მეშვიდის „ — 1 გირ. 1

მეათის „ — 1 გირ. 1

მეორის ხორცი: პირველი ხარისხის — 1 გირ. 9 კ.

მეორის „ — 1 გირ. 7 კ.

სუკი — — — 1 გირ. 15 კ.

სხვების ხორცი 1 გირ. 9 კ.

ლორის ხორცი: პირველი ხარისხის — 1 გირ. 14 კ.

მეორის „ — 1 გირ. 12 კ.

მს ტაქსია არ შეეხება სოფლის მწარმოებლებს, რომელთაც თფილისის ბაზრებში და მედნებზე მოაქვთ ხორავი გასასყიდლად.

განცხადება

ალაჰის გაგაგობისაგან

თფილისის ქალაქის გამგეობაში მიიღება სელის-მორწორით ფულის შეწირვა რუსის მწერლის ნ. ვ. გოგოლის სასწავლებელს. გოგოლის სასწავლებელს განსამართავად მიზნობრივად უნდა მიიღებინა, სხვადასხვა სხეულები მწერალი დაიბადა. სელის-მორწორა მიიღება გამგეობის განცხადებით მუდამ დღე, უქმებს გარდა, დილის 9 საათიდან ვიდრე ნაშუადღევს 1 საათამდე. (3—1)

ალაჰის სასწავლებელი

ქალაქის სასწავლებელთა კომიტეტი ამ მოძავლის პირველ

ენკენისთვის სხვის ოთხსახლს პირველ-დაწევით სასწავლებელსა და მოიწვევს მასწავლებლებს (ქალებსა და კაცებს), რომელნიც ისურვებენ ამ სკოლებში მასწავლებლის თანამდებობისა და თვითონ სკოლების გამგეობის კისრვას.

ჯამაგირი მასწავლებელს ექნება 600 მან. ვისაც სადგომი შეშით ექნება და მოსამსახურე ეყოლება ქალაქის ხარჯით, იმათ მიეცემათ ჯამაგირი წელიწადში 450 მან.

ქართველები, სომხები და რუსები ცალკე სკოლებში იქნებიან განაწილებულნი და სწავლა თვითთვეულს სკოლაში სამშობლო ენაზედ იქნება.

ამას გარდა კომიტეტისათვის საჭიროა სუთი კვარტირა სკოლებისათვის შემდეგ უბნებში: ხარფუხში, მთა-წმინდაზე და ვერაზე სამ-სამ ოთახიანი სადგომები (რომელთაგან ერთი ოთახი 18 ოთხ-კუთხ საჯენზე ნაკლები არ უნდა იყოს), აგრეთვე ავლაბარში და „კუჩაში“ ოთხ-ოთხ ოთახიანი სადგომები (რომელთაგან ირი ოთახი 18 ოთხ-კუთხ საჯენზე ნაკლები არ უნდა იყოს.)

ამ საგნების შესახებ განცხადება ბ.ბ. მასწავლებლებმა და სასწავლებლის-პატრონებმა ქალაქის გამგეობაში (უზრავაში) უნდა შემოიტანონ. (3—2)

ინგლისის მაღაზიაში.

სოფლისათვის მოსახურაები 4 მან.; დასაკეცი კრესლოები 2 მ. და 50 კაბ. და კრაოტები 8 მანეთიდან; სკამიანი ჯოხები 4 მან., ლამაკები 14 მან., კრესლოიანი კრავატები 10 მანეთიდან; ბაკლები 15 კაბ. ექსტრაქტი-ყავა, კაკო, თოფები, რეგოლეფრები, პირის-სახოცები, საწერი მასალები, კალმები, და სხვ. და სხვ. (10—7)

სიყვარულის კონა. ლექსები, კომედია და დღისტენი-ლი ლექსი ამბავი, თხზულება დიმიტრი ნადიროვის. ლაიბეჭდა და რსი-დბა ქ. თბილისს, მეთაისს, ზორს, სილნალს და მელოვს წიგნების მაღაზიებში. უსი ყველგან ერთი აბაზი. (5—4).

ინგლისის მაღაზიაში

თბილისი უსაფრთხო უსაფრთხო უსაფრთხო

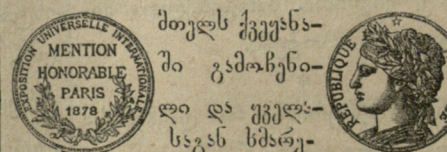
სამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს ამღვეს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე ისეიდება ქინის ზომადა თმების განსამაგრებლად. ფასი 1 მან. სხოტკები თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტრულეტის საშანი, ღუსები და სხვ. (150—111)

ინგლისის მაღაზიაში ანწრუნის გალერეაში (Maison de confiance) შეადრეთ ჩვენი ჩაი ჩაის ყველგან — 1 მ. 10 კაბ. — 1 მ. 40 კაბ. — 1 „ 20 „ — 1 „ 60 კაბ. — 1 „ 40 „ — 1 „ 90 კაბ. — 1 „ 60 „ — 2 „ 20 კაბ. — 1 „ 80 „ — 2 „ 50 კაბ. საუფეთხო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაის წონა—უქლადლოა, სხვგან გიქლადლოთ. (100—11)

ჩაის მცოდნე პირმა და მსურველმა უნდა იეიდოს ჩაი, პირველი მოკრეფილისა ინგლისის მაღაზიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შეადროს ჩაის 1 60 კაპ. და 3 მან. უველგან, ქ. თბილისში და გაიგებთ რამდენათ უკეთესი ჩაია ინგლისის მაღაზიაში. ამის გარდა მაღაზია ამღვეს ჩაის წმინდა წონით უქალადლოთ და უტევიოთ. (100—7)

მთელს ქვეყანაში გამოჩენილი და ყველგან საგანს მძრე-ბული წამალი ნაოფლარისა, რომელიც (ნაოფლარი) სიცხისაგან განსდება სოღმე, განსაკუთრებით სპირთა ფულის თითებს შუა, გალგანინი (Гальманинъ) ისეიდება აფთიაქებში და აფთიაკის წამლების მაღაზიაში კვრამის ყველგან დიდ ქალაქებში. მთავარი დეპო ამ წამ-

„ტიფლისის განცხადებები“ (Тифлисскія объявленія) მთავარი დეპო ამ წამ-

დღის აჩის ჩარმაკის მკვლევარს გ. კარზინსკის აფთიაკის ქ. თბილისში, ვლადიკარაღის ქუჩაზე № 35. დიდი კარბაგა გაღმანისა ვარშავში 50 კ. ღირს, შატარა — 30 კაპ. უნდა გაუფრთხილდეთ, რომ ყალბი გაღმანისი არ შეგოგატეუნ და ითხოვთ რომ კარბაგასთან იყოს: ესნა რეგორ უნდა იხმაროთ წამალი და მეღალი ზარბუის მსოფლიო გამოფენისა. (20—12) ვ. კარზინსკი.

ქუთაისში

ივანე ნიკოლაძის და შვილითა მოდის მაღაზიაში მიღებულია სამზღვარ გარეთიდან მრავალგვარი საქონელი. მთემც ბავშა მოიმატა მაგრამ ყველაფერი წინანდელ ფასებით იყიდება. მაღაზიაში არის და კიდევ მოელიან დიდ-დაღ შუშეულს და ჭურჭლეულს. უსები 25% ნაკლებ ვიდრე სხვა მაღაზიებში. (10—10)

ლონდონის მაღაზია კომერციული ბანკის ქვეშ დაარსებულია სამღვილი ჩაი-გასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებ: თოფებისა, რეგოლეფრებისა, კლიტკებისა, ტურტკებისა, კრავატებისა, დასებისა, ვოკუებისა, ჩაინიკებისა, შოკოლადისა, კაკოსი, ღუსებისა, საშანი-სა, შხო კებისა, ცხვირ-სახოცისა, ქაღალდისა, განსდაშებისა, გაღმებისა, უნგრებისა, სუგრისისა (გემრიელი გლეშეკინი ზეთისა) და სხვ. სასაგენტო მაკინტოშის მოსასურვებს გასასყიდლად განფუტების და ბატკონის და გამპ. მუჩანისა, აგრეთვე ჩუქებისა და წინდებისა ნოტინგამიდან. სამღვილი ჭაგანს გაიარება. (100—93)

ჯანჯუღანოვების მასკოველ მოვალებების ვეჭილა

პ. მ. ლებედინსკი ქვისრულამს სამაქალაქო და სისსლის სამართლის საქმეების წარმოებას თფილისის სასამართლოებში და სამოსამართლო ზალატაში რჩევას მუქთად ამღვეს. მთხვეულეს მაიღეს მუდამ დღე ნაშუადღევს 5 საათიდან 7-მანს, შაბათსა და კვირას გარდა. ადრესი: გალგანინის შროსპ., მირიანოვის სასლი, „საქართველოს“ სასტუმროში. (6—5)

ОТКРЫТА ПОДПИСКА
Съ 1-го юля по 1-ое января 1882 года на ежедневную газету „ТИФЛИССКІЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ“ (четвертый годъ изданія)
ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:
Въ Тифлисѣ, съ доставкою на домъ 2 руб. Иногороднымъ съ пересылкою. . . 4 руб.
Подписка принимается въ Тифлисѣ, въ конторѣ редакціи, на Дворцовой ул., въ домѣ Сараджева, съ 7-ми утра до 8-ми часовъ вечера. (12—3)